

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Parochorum, De Plerisque Functionibus, & Obligationibus, ad Parochias, Parochos & Parochianos attinentibus

Engel, Ludwig

Salisburgi

II. Matrimonia clandestina quando & quare invalidata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40922

Ad I. Quæst.

Quo Jure polygamia prohibita, & an aliquo modo possit licere?

Sume responſionem ex hoc Libello p. 3. Scap. 5. §. 5. Sect. 9. pag. 367. & pag. 399. An verò Deus possit dispensare, ut una uxor pluribus viris matrimonio jungatur? negat Bellarm. lib. 1. de matrim. c. 11. Afferit Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 80 n. 15. Si propè sacrilegium est, Summi Principis potestatem in dubium vocare, L. 3. C. de crim. sacril. quomodo præsumat scintilla infirmissimi intellectus humani abyssum æternæ Sapientiæ intra certos limites coarctare? qua fronte dicat creatura Omnipotentissimo Creatori, figmentum fictori virtutis & potestatis infinitæ, non potes amplius?

Ad II. Quæst.

Matrimonium clandestinum quando & quare invalidatum?

Respondetur, ante Concilium Trid. sessione 24. quæ fuit habita sub Pio IV. Pontif. die XI. Novemb. Anno M. D. LXIII. ad substantiam Matrimonij solum consensum mutuum de præſenti abique alia solemnitate suffecisse, ut ex c. is qui fidem. De sponsal. c. 1. & De Claud. desp. & pluribus alijs locis satis apparet. Sed quia experientia docuit, ut ex præſenti casu abundè patet, plurimas polygamias fuisse

fuisse commissas & matrimonia clandestina contra Jus fasque abnegata, ideò per Concilium Trid. d. S. 24. de reform. matr. c. 1. optimè constitutum est, ut nullum valeret matrimonium, cui proprius Parochus & 2. vel 3. testes non interessent. Dices, quomodo matrimonia clandestina ante Concilium Trident. valida fuisse pronunciantur, cum tamen repugnet expressus text. in c. 1. 30. q. 5. ubi pridem Evaristus Papa statuisse legitur in hæc verba: *Aliter legitimum non sit conjugium, nisi ab his, qui super feminam dominationem habere videntur, & à quibus custoditur, uxor petatur, & à parentibus & propinquioribus sponsetur, & suotempore sacerdotaliter benedicatur &c. Aliter verò præsumpta non conjugia, sed adulteria, vel contubernia, vel supra, aut fornicationes esse non dubitate, nisi voluntas propria suffragaverit, & vota succurrerint legitima.* Fateor, difficilis hic textus est, nec benè subsistere videtur communis interpretatio, quòd non legitimum, idem sit quòd illicitum, proinde matrimonium clandestinum ex hoc textu sit quidem illicitum, sed non invalidum, idque colligatur ex verbis finalibus, nisi voluntas propria suffragaverit &c. quomodo enim validum matrimonium est potius adulterium, fornicatio &c. quàm legitimum conjugium? Deinde per ipsa verba finalia non parùm intricatur textus, nam vel adest consensus mutuus, vel non? si adest, tunc etiam sine enumeratis solennitatibus matrimonium erit legitimum: si abest, erit nullum,

nullum, non ex defectu *solemnitatum*, sed *consensus*. R. posse sustineri communem interpretationem declarando textum in hunc sensum, ut illa verba: *Aliiter verò presumpta non conjugia, sed adulteria vel contubernia &c. esse non dubitate.* non tam contineant *decisionem* invaliditatis matrimonij, quàm vehementem *presumptionem juris* contra talia matrimonia. Hæc tamen *presumptio* non est *juris & de jure* sed *juris tantum*, cum admittat probationem in contrarium *c. 1. & 2. De Claud. desp.* & licet Pontifex dicat: *non dubitate*, attamen ista verba rectè etiam de gravi *presumptione juris* accipiuntur; quamdiu enim stat *presumptio juris*, non est *dubitandum*, usque dum contrarium probetur, veluti *non dubitatur*, decimas ad Parochum spectare, diæcesanum esse de jurisdictione Ordinarij, quamdiu contrarium non ostenditur. Præterea eum Pontifex *d. l.* matrimonia clandestina etiam *contubernia* vocet, forsan poterit adungi alia explicatio desumpta ex *c. is qui. & c. Christiano. d. 34.* ubi Christiano loco uxoris *concubina* permittitur, ad quem textum ibidem subnotatur, quòd *concubina* etiam olim dicebatur uxorducta quidem *validè*, sed *illicite & clandestinè*.

In casu igitur nostro, qui contigit circa Annum Domini 1430. ideòque longè ante Concil. Trid. indubitatè tenendum est, matrimonium clandestinum, quod mulier cum illo viro, à quo ob perjurium suum libera pronun-
ciata

ciata est, contraxit, tunc temporis valuisse, & fuisse verum matrimonium.

Ad III. Quæst.

An post Trid. ex Matrimonio clandestino saltem in conscientia nascatur obligatio?

Resp. cum Concilium Trid. contrahentes sine parcho & testibus *ad sic contrahendum omninò in habiles reddat, & hujusmodi contractus irritos & nullos esse decernat, per hanc inhabilitatem & irrotationem censetur ita efficaciter resistere contractui, ut omnem ejus & civilem & naturalem obligationem tollat per ea, quæ superius hæc eadem p. 5. c. 1. pag. 254. dicta sunt. minimè etiam fuisset obtentus finis Concilij, nimirum evitatio periculorum ex matrimonijs clandestinis oriendorum, si obligatio, vel valor talium matrimoniorum in conscientia foro relictus fuisset.*

Utrum autem matrimonium clandestinum hodie saltem valeat in vim sponsalium *de futuro*, ut contrahens ab initio clandestinè, postea publicas solennitates adhibere teneatur? videantur plurimi DD. in utramque partem relati à Barb. *in collect. ad d. c. 1. Trid. S. 24. n. 130. & diximus aliquid in p. 3. c. 5. §. 2. n. 10. si femina, quæ alias juris ignorantia facilius excusatur, L. cum de indebito. ff. de probat. per contractum clandestinum decepta & deflorata vel aliàs jam propè extra spem alterius conjugij ob clandestinum hoc matrimonium & cohabitationem*